

การวิเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) รายละเอียดวิชา (มคอ.3)

ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

กับยุทธศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

An Analysis of Curriculum Specifications (TQF.2) and Course Descriptions (TQF.3)

in Postgraduate Teaching Management align with the Strategic Objectives

of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

อนงค์นาถ โยคุณ

Anongnath Yokun

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Humanities and Social Sciences Khon Kaen University

Correspondin author, E-mail: yanong@kku.ac.th, yanongnath01@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) รายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษากับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และมหาวิทยาลัยขอนแก่น หลักสูตรใหม่และปรับปรุง 13 หลักสูตร ใช้เครื่องมือแบบบันทึกคุณลักษณะเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สรุปสถิติร้อยละ แจกแจงความถี่ด้วยตารางกราฟและบรรยายสรุป

จากการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไป (มคอ.2) ทุกหลักสูตรไม่มีวิชาเอก ปริญญาโทสอน แผน ก แบบ ก 2 ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่ 36 นก. ร้อยละ 83.33 ปริญญาเอกสอน แบบ 2.1 ร้อยละ 85.71 ส่วนใหญ่ 48 นก. ร้อยละ 85.71 ภาษาที่ใช้สอนทุกหลักสูตรใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษบางรายวิชารองลงมาใช้ภาษาไทยร้อยละ 84.61 ทุกหลักสูตรรับเข้าศึกษาชาวไทยรองลงมารับชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทยได้ดี ร้อยละ 61.53 ไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่นร้อยละ 84.61 และเปิดสอนแบบหมวดวิชา สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่นำมาวางแผน หลักสูตรเป็นประเด็นทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจเท่ากันร้อยละ 40.00 ความสอดคล้อง (มคอ.2) กับยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียน การสอน ใช้การวิจัยเป็นฐานร้อยละ 24.90 รองลงมาคือ การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็นคือการวิเคราะห์ร้อยละ 15.77 รองลงมา การประยุกต์ใช้ความรู้ร้อยละ 12.45 ความสอดคล้อง (มคอ.3) กับยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนใช้การวิจัยเป็นฐานมากที่สุด ร้อยละ 23.94 รองลงมาคือ การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็นคือการวิเคราะห์ร้อยละ 21.13 รองลงมาการสังเคราะห์ร้อยละ 14.29 ข้อเสนอแนะควรศึกษาวิจัยการดำเนินงานหลักสูตรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยสอดคล้อง กับตลาดงาน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, หลักสูตร, รายละเอียดวิชา, การจัดการเรียนการสอน

รับบทความ 28 มีนาคม 2568

แก้ไขบทความ 2 กันยายน 2568

ตอบรับบทความ 8 กันยายน 2568

Received 28 March 2025

Revised 2 September 2025

Accepted 8 September 2025

ABSTRACT

This study examine the alignment of curriculum specifications (TOF.2) course descriptions (TOF.3) and teaching model for graduate studies with the strategy of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University. Thirteen new and revised curricula were analyzed using a characteristic record, percentage statistics, and frequency distribution. Results were shown in tables, graphs, and summaries.

The results show that, in TOF.2, none of the programs have a major course. Master's degree programs follow Plan A, Type A2 (100%), with the majority offering 36 cr. (83.33%). Similarly, doctoral programs follow Type 2.1 (85.71%) and consist of 48 cr. (85.71%). For instruction, all programs use both Thai and English, while 84.61% are taught in Thai. In admissions, most students are Thai, while 61.53% of international students are proficient in Thai. Regarding collaboration, 84.61% of programs do not partner with other institutions and are offered in course categories. External factors or developments considered in curriculum planning include economic, social, and cultural development, each given equal emphasis (40%). Furthermore, the alignment of curriculum details (TOF.2) with a research-based teaching strategy is highest at 24.90%, followed by research for knowledge creation as a basis for curriculum development. Among the four key aspects, analysis ranks the highest at 15.77%, whereas knowledge application follows at 12.45%. Likewise, the alignment of course details (TOF.3) with strategic approaches shows that research-based teaching is the highest at 23.94%, followed by research for knowledge creation as a basis for curriculum development. Among the four key aspects, analysis ranks the highest at 21.13%, whereas synthesis follows at 14.29%. This research suggests studying curriculum outcomes with stakeholders to update and align the curriculum with labor market needs.

Keywords: Strategy, Curriculum, Course Descriptions, Teaching Management

บทนำ

ในปัจจุบันหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวนมากและมีความหลากหลาย การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจึงต้องมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มุ่งสู่เป้าหมายสำคัญสี่ด้านคือ บัณฑิตคุณภาพสูง วิจัยโดดเด่น บริการวิชาการเพื่อสังคมและเชื่อมโยงสากล ซึ่งเอกลักษณ์ของคณะก็มุ่ง “บูรณาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สู่สังคมและสากล” (Integrating Humanities and Social Sciences for the Local and Global Societies) และอัตลักษณ์ โดยมีวิสัยทัศน์เป็นคณะชั้นนำด้านวิชาการและวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับเอเชีย และพันธกิจมุ่งผลิตบัณฑิตและการวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนและสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (แผนยุทธศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556-2559, 2560 และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2563, 2560) สอดคล้องกับ อัมเรศ เนตาลีท์ (2556) เห็นว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการมีภาวะผู้นำสำหรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัย (Research-Based Learning: RBL) และจัดกระบวนการเรียนการสอนเชิงบริการสังคม (Service Learning)

ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการผลิตบัณฑิต มุ่งผลิตบัณฑิตคุณภาพสูง (High Quality Graduates) ที่มีคุณลักษณะโดดเด่นตามอัตลักษณ์พร้อมต่อการทำงานในศตวรรษที่ 21 และตลาดงานประชาคมอาเซียน โดยปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน และพัฒนาอาจารย์ เพื่อการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ R3C ประกอบด้วย R พร้อมทำงาน (Ready to Work) บัณฑิตมีความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ พร้อมทำงานในสาขาวิชาตามหลักสูตรเป็นอย่างดี C1 สื่อสารภาษาต่างประเทศ (Foreign Languages Communication) บัณฑิตมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี และสื่อสารภาษาอาเซียนบวกสามได้อีกหนึ่งภาษา C2 เรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน มีประสบการณ์ในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาชุมชนและ C3 ทำงานข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Literacy) บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในการทำงานในสภาพแวดล้อมหรือองค์กรสมัยใหม่ที่มีเพื่อนร่วมงานจากภูมิหลังทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย (แผนยุทธศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2563, 2560) สอดคล้องกับบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นบัณฑิตที่พร้อมทำงาน (Ready to Work)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและเปิดหลักสูตรใหม่ตามกรอบ เกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (TOF: HEd. หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education) และปัจจุบันตามกรอบเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แบบมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE: Outcome-Based Education) หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีทั้งหมด จำนวน 14 หลักสูตร เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน 7 สาขาวิชา และระดับปริญญาเอก จำนวน 7 หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ การเปิดโอกาสในเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิภาพการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนปรากฏในรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TOF) ทั้งใกล้เคียงและแตกต่างกันในแต่ละระดับของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรและแต่ละรายวิชา ดังนั้นการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร

ระดับบัณฑิตศึกษากับยุทธศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหลักสูตรอย่างเป็นระบบนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) ของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษากับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 13 หลักสูตร เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน 6 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก จำนวน 7 หลักสูตร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

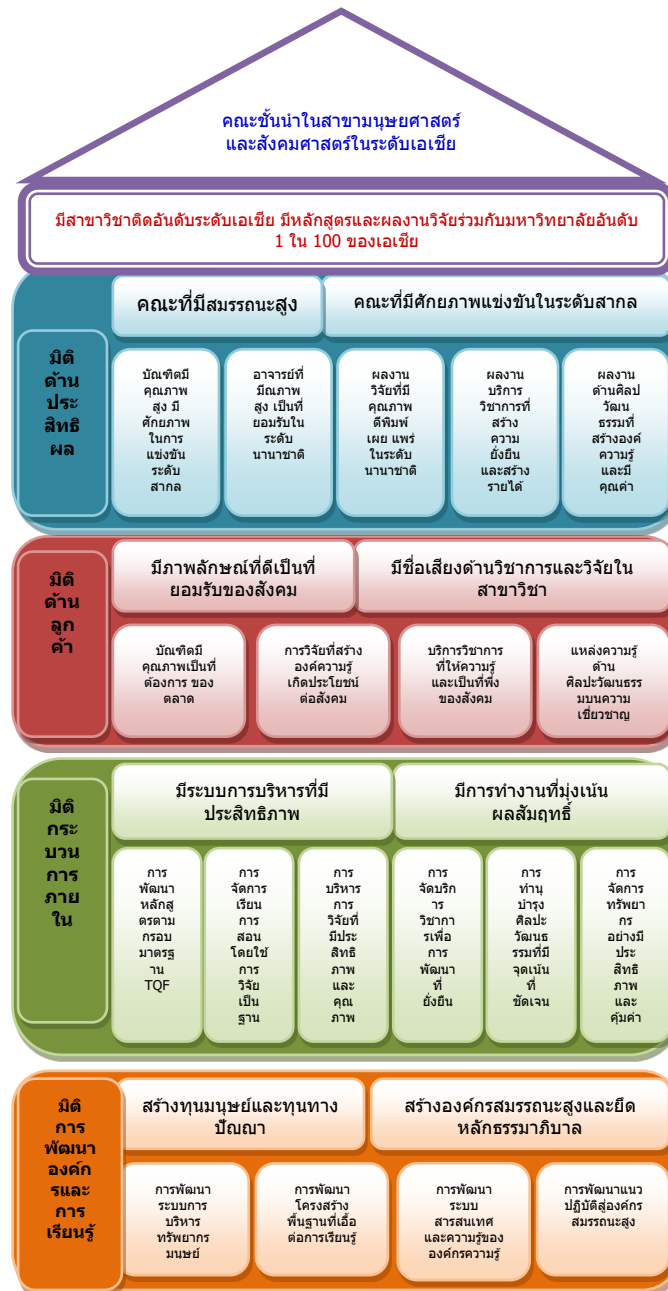
การศึกษารายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ศึกษาข้อมูลแผนปฏิบัติการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4 ปี พ.ศ. 2555-2558, ปี พ.ศ. 2559-2562 และแผนยุทธศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3 ปี พ.ศ. 2560-2563

ภาพที่ 1 Flagship ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2563 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

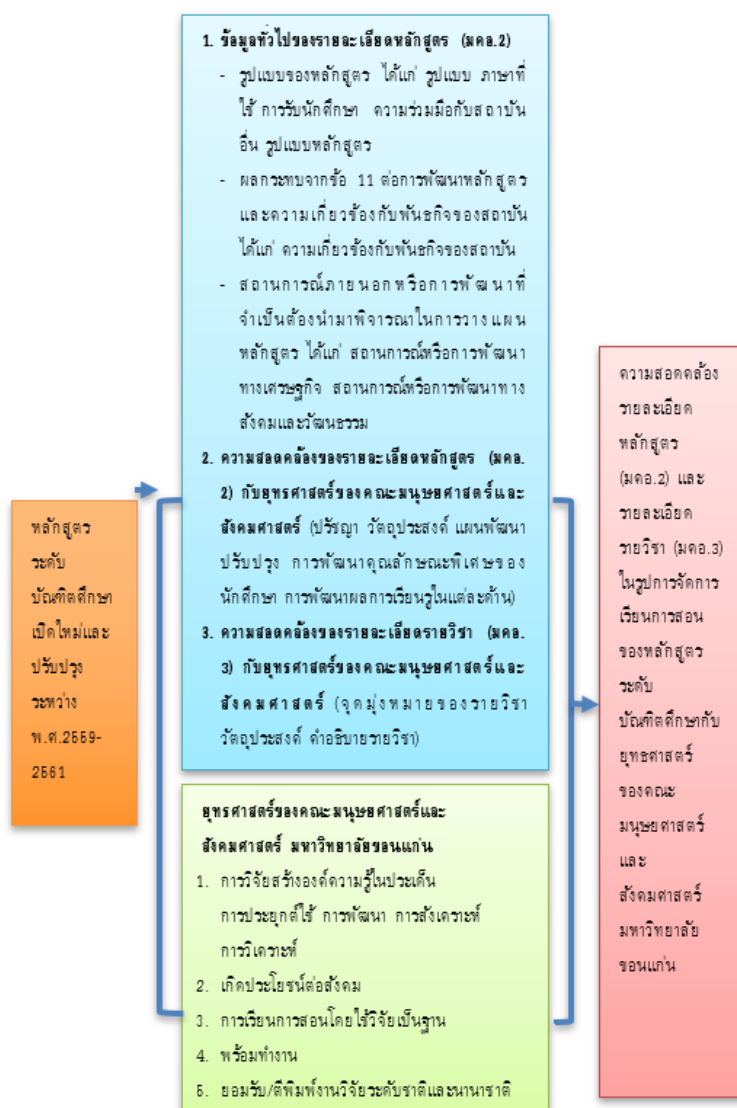
ภาพที่ 2 แผนผังเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2560-2563 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากการศึกษาแผนปฏิบัติราชการและแผนยุทธศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิเคราะห์เป็นประเด็นที่ใช้ในการทำวิจัย 5 ประเด็น ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นที่ใช้ศึกษาแผนปฏิบัติการและตามแผนยุทธศาสตร์

รายการ	พ.ศ. 2555-2558	พ.ศ. 2560-2563
การวิจัยสร้างองค์ความรู้ในประเด็น การประยุกต์ใช้ การพัฒนา การสังเคราะห์ การวิเคราะห์	-	ยุทธศาสตร์ที่ 3
เกิดประโยชน์ต่อสังคม	-	ยุทธศาสตร์ที่ 3
การเรียนการสอนโดยวิจัยเป็นฐาน	ยุทธศาสตร์ ที่ 2	-
พร้อมทำงาน	-	ยุทธศาสตร์ที่ 2
ยอมรับหรือตีพิมพ์งานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 3

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

คือหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 จำนวน 13 หลักสูตร เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน 6 หลักสูตร 1) สารสนเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 2) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำโขงศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 3) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 4) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการสังคมศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 5) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนาตะวันออกหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 6) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 และระดับปริญญาเอก จำนวน 7 หลักสูตร 1) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 2) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 3) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 4) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 5) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 6) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนาตะวันออกหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 7) ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ นานาชาติ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบบันทึกข้อมูลหลักสูตร โดยมีรายละเอียด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2)

ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) กับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ส่วนที่ 3 ความสอดคล้องของรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) กับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือโดย 1) การศึกษาเอกสาร ประกาศ ระเบียบ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร 2) สร้างแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยจากแผนปฏิบัติการ แผนยุทธศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) นำแบบบันทึกคุณลักษณะที่สร้างทดลองกับหลักสูตรที่ไม่ใช่หลักสูตรที่ทำการวิจัย 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกคุณลักษณะหลังจากการทดลองเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3)
2. รวบรวมรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3)จากกลุ่มบัณฑิตศึกษา งานวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. บันทึกข้อมูลรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) ลงในแบบบันทึกข้อมูลหลักสูตรเพื่อทำการสรุปข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ รวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลหลักสูตรที่ได้บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว มาแจกแจงแยกเป็น ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) กับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนที่ 3 ความสอดคล้องของรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) กับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

2. วิเคราะห์สรุปโดยใช้สถิติบรรยายด้วยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าสถิติร้อยละ จากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 104)

$$P = f / N \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ นำเสนอในรูปแบบของตาราง กราฟและการบรรยายสรุป

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับปริญญาโท จำนวน 6 หลักสูตร ระดับปริญญาเอก จำนวน 7 หลักสูตร

ตารางที่ 2 สรุปข้อมูลทั่วไปของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับปริญญาโท

รายการ	รายละเอียด		
แผนการศึกษา	แผน ก แบบ ก 1 6 (50.00)	แผน ก แบบ ก 2 6 (100.00)	แผน ข 2 (33.33)
ภาษาที่ใช้สอน	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษบางรายวิชา
ประเภทบุคคลที่เปิดรับสมัคร	ชาวไทย	ชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ ได้ดี	ชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทย ได้ดี
ประเด็นทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม 6 (50.00)	ทางด้านเศรษฐกิจ 6 (50.00)	ทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี 1 (16.66)

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับปริญญาเอก

รายการ	รายละเอียด		
แผนการศึกษา	แผน ก แบบ ก 1 6 (50.00)	แผน ก แบบ ก 2 6 (100.00)	แผน ข 2 (33.33)
ภาษาที่ใช้สอน	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษบางรายวิชา
ประเภทบุคคลที่เปิดรับสมัคร	ชาวไทย	ชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ ได้ดี	ชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทย ได้ดี
ประเด็นทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม 6 (50.00)	ทางด้านเศรษฐกิจ 6 (50.00)	ทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี 1 (16.66)

ตารางที่ 4 สรุปประเด็นที่นำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อมูลจากสถานการณ์ภายนอก หรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมา พิจารณาในการวางแผนหลักสูตร	ทางด้าน สังคมและ วัฒนธรรม	ทางด้าน เศรษฐกิจ	ทางสภาพปัญหา และแนวทาง การแก้ปัญหาในสังคม	ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ทางสภาพ ของสังคมไทย ในอนาคต	ทางประวัติศาสตร์ และการศึกษา หลักสูตรเดิม
ระดับปริญญาโท						
สถานการณ์หรือการพัฒนา ทางเศรษฐกิจ	6	6	0	1	0	1
สถานการณ์หรือการพัฒนาทาง สังคมและวัฒนธรรม	6	6	0	1	1	0
รวมระดับปริญญาโท	12 (42.86)	12 (42.86)	0 (0.00)	2 (7.14)	1 (3.57)	1 (3.57)
ระดับปริญญาเอก						
สถานการณ์หรือการพัฒนา ทางเศรษฐกิจ	7	7	2	2	3	0
สถานการณ์หรือการพัฒนา ทางสังคมและวัฒนธรรม	7	7	2	0	0	0
รวมระดับปริญญาเอก	14 (37.84)	14 (37.84)	4 (10.82)	2 (5.40)	3 (8.10)	0 (0.00)
รวมทุกระดับ	26 (40.00)	26 (40.00)	4 (6.15)	4 (6.15)	4 (6.15)	1 (1.55)

จากตารางที่ 4 สรุปประเด็นที่นำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามากที่สุดคือ ประเด็นทางด้านสังคมและวัฒนธรรมและประเด็นทางด้านเศรษฐกิจเท่ากันร้อยละ 40.00

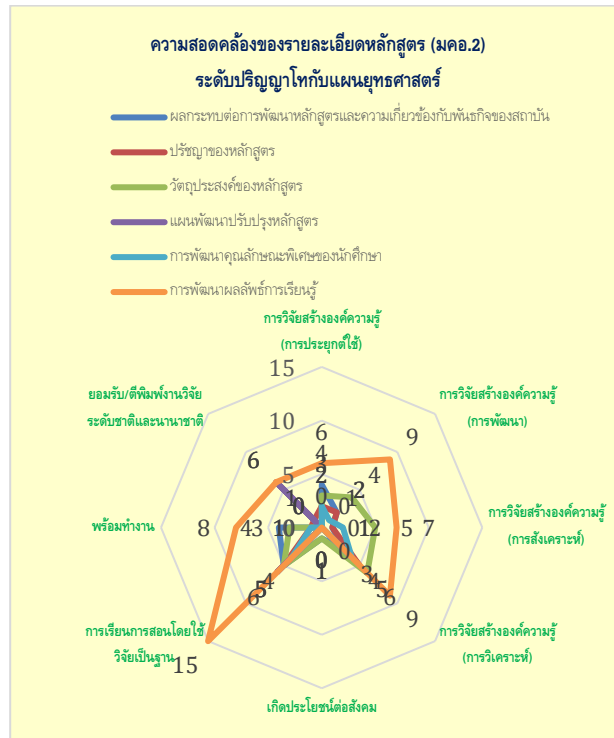
1. ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) กับยุทธศาสตร์ พบว่า 1) ปรัชญา หลักสูตรส่วนใหญ่ใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดย จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ ก) การประยุกต์ใช้ความรู้ร้อยละ 53.84 ข) การวิเคราะห์ ร้อยละ 46.15 และรองลงมาคือการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 46.15 2) วัตถุประสงค์ หลักสูตรส่วนใหญ่ใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดย จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการประยุกต์ใช้ความรู้และการวิเคราะห์ร้อยละ 61.53 รองลงมาคือการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 53.84 3) แผนพัฒนาปรับปรุง ทุกหลักสูตรใช้การเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน และการยอมรับหรือตีพิมพ์งานวิจัยระดับชาติและนานาชาติเท่ากันร้อยละ 100 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการประยุกต์ใช้ความรู้และการพัฒนาร้อยละ 7.69 4) การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา ใช้การเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานเท่ากันร้อยละ 46.15 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การวิเคราะห์ร้อยละ 46.15 5) พัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ พบว่าการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมากที่สุดร้อยละ 24.78 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ร้อยละ 15.93 รองลงมาการพัฒนา ร้อยละ 15.05

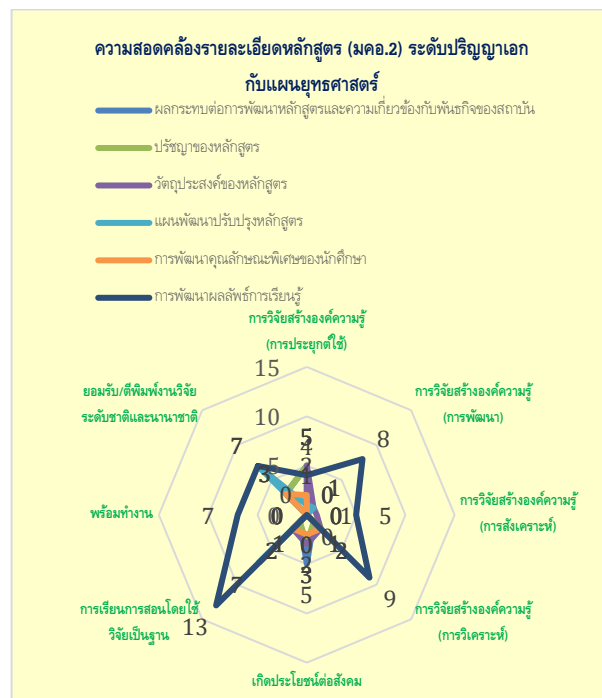
ตารางที่ 5 สรุปประเด็นการสังเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับบัณฑิตศึกษากับยุทธศาสตร์

ประเด็นความสอดคล้อง รายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2)	ยุทธศาสตร์							
	การวิจัยสร้าง องค์ความรู้ (การประยุกต์ใช้ ความรู้)	การวิจัย สร้างองค์ ความรู้ (การพัฒนา)	การวิจัย สร้างองค์ความรู้ (การสังเคราะห์)	การวิจัยสร้างองค์ ความรู้ (การวิเคราะห์)	เกิดประโยชน์ ต่อสังคม	การเรียนรู้ การสอน โดยใช้วิจัย เป็นฐาน	พร้อมทำงาน	ยอมรับ/ตีพิมพ์ งานวิจัย ระดับชาติ และนานาชาติ
ระดับปริญญาโท								
ปรัชญา	2	2	1	5	0	5	1	1
วัตถุประสงค์	3	4	5	6	1	5	3	0
แผนพัฒนาปรับปรุง	0	0	0	0	0	6	0	6
การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของ นักศึกษา	2	1	2	4	0	4	1	0
การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้	6	9	7	9	0	15	8	6
รวมระดับปริญญาโท	13 (10.00)	16 (12.31)	15 (11.54)	24 (18.46)	1 (0.77)	35 (26.92)	13 (10.00)	13 (10.00)
ระดับปริญญาเอก								
ปรัชญา	5	0	0	1	3	1	0	3
วัตถุประสงค์ของ	5	1	1	2	3	2	0	0
แผนพัฒนาปรับปรุง	1	1	0	0	0	7	0	7
การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา	2	0	0	2	2	2	0	3
การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้	4	8	5	9	0	13	7	7
รวมระดับปริญญาเอก 107	17 (15.87)	10 (9.35)	6 (5.61)	14 (13.09)	8 (7.47)	25 (23.37)	7 (6.55)	20 (18.69)
รวมทุกระดับ 241	30 (12.45)	28 (11.62)	23 (9.54)	38 (15.77)	9 (3.73)	60 (24.90)	20 (8.30)	33 (13.69)

จากตารางที่ 5 พบว่าการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมากที่สุดร้อยละ 24.90 และรองลงมาคือ การวิจัยสร้างองค์ความรู้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ร้อยละ 15.77 รองลงมาการประยุกต์ใช้ความรู้ร้อยละ 12.45

ภาพที่ 4 สรุปประเด็นการสังเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับปริญญาโทกับยุทธศาสตร์

ภาพที่ 5 สรุปประเด็นการสังเคราะห์ความสอดคล้องรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับปริญญาเอกกับยุทธศาสตร์

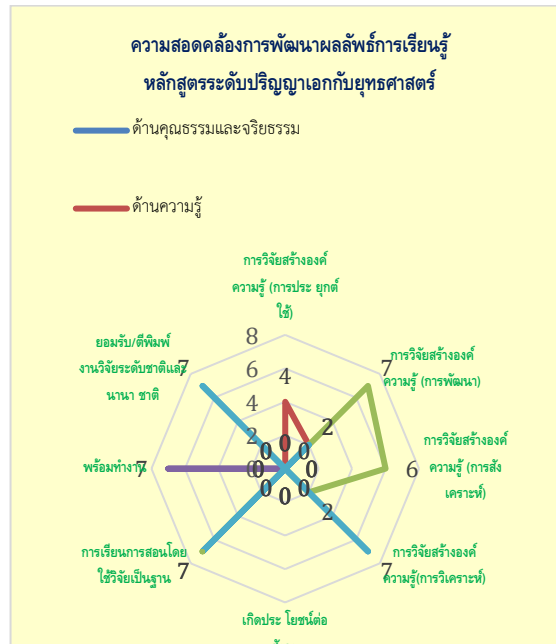
ตารางที่ 6 สรุปประเด็นการสังเคราะห์ความสอดคล้องผลลัพธ์การเรียนรู้หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษากับยุทธศาสตร์

การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้	ยุทธ- ศาสตร์							
	การวิจัย สร้างองค์ความรู้ (การประยุกต์ใช้)	การวิจัย สร้างองค์ความรู้ (การพัฒนา)	การวิจัย สร้างองค์ความรู้ (การสังเคราะห์)	การวิจัย สร้างองค์ความรู้ (การวิเคราะห์)	เกิดประโยชน์ต่อ สังคม	การเรียนการสอน โดยใช้วิจัย เป็นฐาน	พร้อมทำงาน	ยอมรับ/ตีพิมพ์ งานวิจัย ระดับชาติและ นานาชาติ
ระดับปริญญาโท								
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	0	0	0	0	0	0	0	0
ด้านความรู้	6	5	2	1	0	3	2	0
ด้านทักษะทางปัญญา	0	4	5	2	0	6	0	0
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	0	0	0	0	0	0	6	0
ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	0	0	0	6	0	6	0	6
รวมระดับปริญญาโท	6 (10.00)	9 (15.00)	7 (11.67)	9 (15.00)	0 (0.00)	15 (25.00)	8 (13.33)	6 (10.00)
ระดับปริญญาเอก								
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4	2	0	0	0	0	0	0
ด้านความรู้	0	4	5	2	0	6	0	0
ด้านทักษะทางปัญญา	0	0	0	0	0	0	7	0
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	0	2	0	7	0	7	0	7
รวมระดับปริญญาเอก	4 (7.55)	8 (15.09)	5 (9.44)	9 (16.98)	0 (0.00)	13 (24.52)	7 (13.21)	7 (13.21)
รวมทุกหลักสูตร	10 (8.85)	17 (15.05)	12 (10.62)	18 (15.93)	0 (0.00)	28 (24.78)	15 (13.27)	13 (11.50)

จากตารางที่ 6 พบว่าการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมากที่สุดร้อยละ 24.78 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็นมากที่สุดคือการวิเคราะห์หรือร้อยละ 15.93 รองลงมาการพัฒนาหรือร้อยละ 15.05

ภาพที่ 6 สรุปประเด็นการสังเคราะห์ความสอดคล้องผลลัพธ์การเรียนรู้หลักสูตรระดับปริญญาโทกับยุทธศาสตร์

ภาพที่ 7 สรุปประเด็นการสังเคราะห์ความสอดคล้องผลลัพธ์การเรียนรู้หลักสูตรระดับปริญญาเอกกับยุทธศาสตร์

2. ความสอดคล้องรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) กับยุทธศาสตร์ 1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาลุ่มน้ำโขงศึกษา ปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน 12 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้ จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การวิเคราะห์ร้อยละ 66.66 2) หลักสูตรสารสนเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ. 2559 จำนวน 14 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เท่ากันร้อยละ 78.57 3) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 13 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การประยุกต์ใช้ร้อยละ 92.30 4) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการสังคมศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน 11 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้ จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การประยุกต์ใช้ร้อยละ 72.72 5) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนาด้านนอก ปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน 8 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การวิเคราะห์ร้อยละ 92.50 และการสังเคราะห์ร้อยละ 87.50 6) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ปรับปรุง พ.ศ. 2562 จำนวน 9 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้ จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การวิเคราะห์ร้อยละ 88.88 7) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 7 รายวิชาทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน การยอมรับหรือตีพิมพ์งานวิจัยระดับชาติและนานาชาติร้อยละ 100.00 การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น การวิจัยองค์ความรู้โดยการวิเคราะห์ร้อยละ 100.00 8) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 6 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน และความพร้อมทำงานเท่ากัน ร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือ การประยุกต์ใช้ การพัฒนา และการวิเคราะห์ร้อยละ 83.33 9) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา ปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 6 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัย

เป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการประยุกต์ใช้ความรู้ทุกรายวิชาร้อยละ 100

10) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน 4 รายวิชาจาก ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ร้อยละ 100 รองลงมาการวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ที่ใช้ความรู้ทุกรายวิชาร้อยละ 100

11) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน 9 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาการวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ที่ใช้ความรู้คิดเป็นร้อยละ 77.77

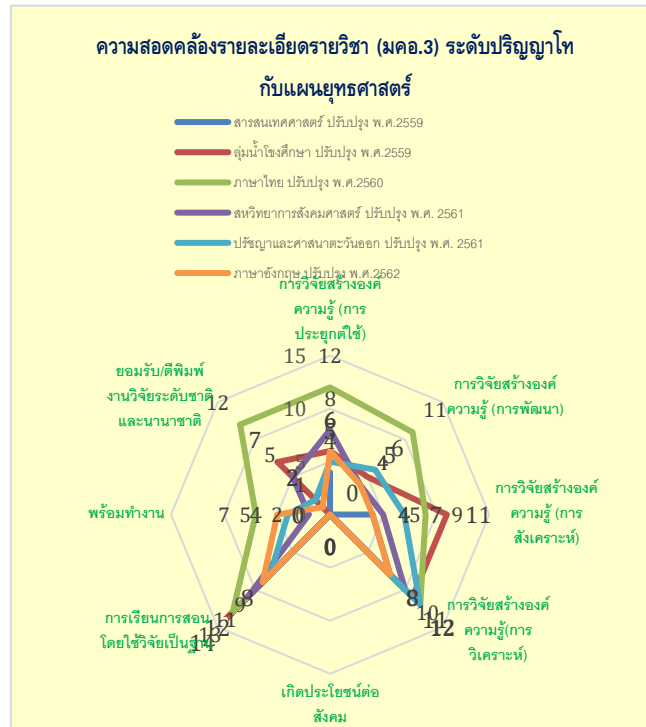
12) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนาตะวันออก ปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน 8 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ที่ใช้ความรู้ ร้อยละ 87.50

13) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ยุค (นานาชาติ) ปรับปรุง พ.ศ. 2562 จำนวน 12 รายวิชา ทุกรายวิชาจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐานร้อยละ 100 รองลงมาการวิจัยสร้างองค์ความรู้จาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการสังเคราะห์และการวิเคราะห์ร้อยละ 91.66

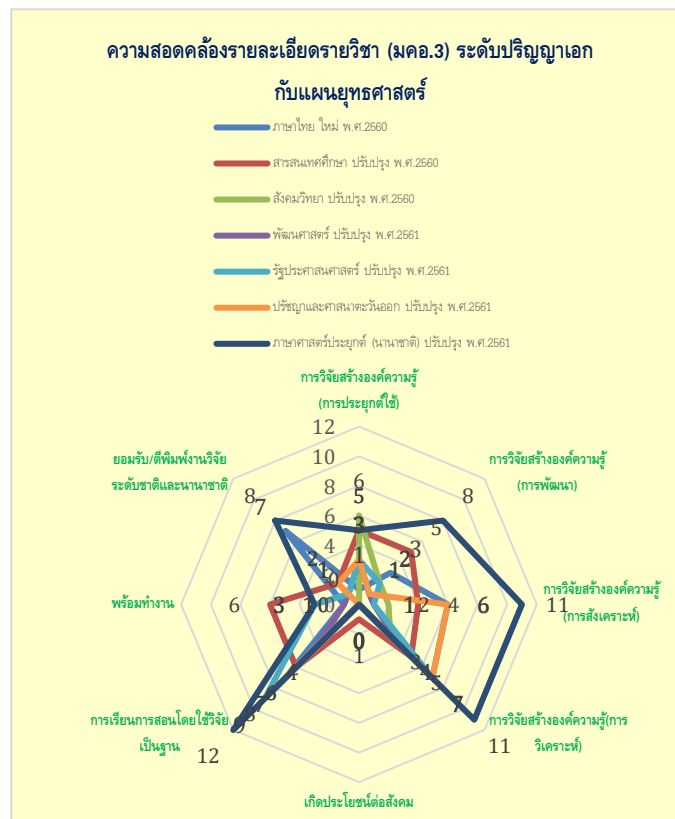
ตารางที่ 7 ความสอดคล้องรายละเอียดวิชา (มคอ.3) กับยุทธศาสตร์

หลักสูตร	ยุทธ- ศาสตร์							
	การวิจัยสร้างองค์ความรู้ (การประยุกต์ใช้)	การวิจัยสร้างองค์ความรู้ (การพัฒนา)	การวิจัยสร้างองค์ความรู้ (การสังเคราะห์)	การวิจัยสร้างองค์ความรู้ (การวิเคราะห์)	เกิดประโยชน์ต่อสังคม	การเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน	พร้อมทำงาน	ยอมรับ/ตีพิมพ์งานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ
หลักสูตรระดับปริญญาโท								
สารสนเทศศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ.2559	4	0	4	8	0	12	0	2
ผู้นำเชิงศึกษา ปรับปรุง พ.ศ.2559	6	5	11	11	0	14	0	7
ภาษาไทย ปรับปรุง พ.ศ.2560	12	11	9	12	0	13	7	12
สหวิทยาการสังคมศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ. 2561	8	4	5	10	0	11	2	5
ปรัชญาและศาสนาตะวันออก ปรับปรุง พ.ศ. 2561	5	6	7	12	0	8	4	2
ภาษาอังกฤษ ปรับปรุง พ.ศ.2562	6	4	4	8	0	9	5	1
รวมหลักสูตรระดับปริญญาโท	41 (14.33)	30 (10.49)	40 (13.99)	61 (21.33)	0 (0.00)	67 (23.43)	18 (6.29)	29 (10.14)
หลักสูตรระดับปริญญาเอก								
ภาษาไทย ใหม่ พ.ศ.2560	1	3	6	7	0	7	1	7
สารสนเทศศึกษา ปรับปรุง พ.ศ.2560	5	5	4	5	1	6	6	2
สังคมวิทยา ปรับปรุง พ.ศ.2560	6	2	2	3	0	6	0	0
พัฒนศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ.2561	3	1	1	4	0	4	1	1
รัฐประศาสนศาสตร์ ปรับปรุง พ.ศ.2561	3	2	1	7	0	9	3	1
ปรัชญาและศาสนาตะวันออก ปรับปรุง พ.ศ.2561	3	1	6	7	0	8	0	2
ภาษาศาสตร์ประยุกต์ (นานาชาติ) ปรับปรุง พ.ศ.2561	5	8	11	11	0	12	3	8
รวมทุกหลักสูตรระดับปริญญาเอก	26 (12.32)	22 (10.43)	31 (14.69)	44 (20.85)	1 (0.47)	52 (24.65)	14 (6.64)	21 (9.95)
รวมทุกหลักสูตร	67 (13.48)	52 (10.46)	71 (14.29)	105 (21.13)	1 (0.20)	119 (23.94)	32 (6.44)	50 (10.06)

จากตารางที่ 7 พบว่าการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมากที่สุดร้อยละ 23.94 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการการวิเคราะห์ร้อยละ 21.13 รองลงมาการสังเคราะห์ร้อยละ 14.29 และเมื่อแยกรายหลักสูตร

ภาพที่ 8 ความสอดคล้องรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) ระดับปริญญาโท

ภาพที่ 9 ความสอดคล้องรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) ระดับปริญญาเอก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสอดคล้องของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) ในรูปการณจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา กับยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. ข้อมูลทั่วไปของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ระดับบัณฑิตศึกษา 1) ทุกหลักสูตรไม่มีวิชาเอก 2) รูปแบบและจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร หลักสูตรระดับปริญญาโททุกหลักสูตรเปิดสอนแบบ แพน ก แบบ ก 2 ร้อยละ 100.00 และจำนวนหน่วยกิตที่เปิดส่วนใหญ่คือ 36 หน่วยกิต ร้อยละ 83.33 สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่เปิดสอน แบบ 2.1 ร้อยละ 85.71 และจำนวนหน่วยกิตที่เปิดส่วนใหญ่คือ 48 หน่วยกิต ร้อยละ 85.71 3) ภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทุกหลักสูตรใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษบางรายวิชาและรองลงมาใช้ภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอนร้อยละ 84.61 4) การรับเข้าศึกษาทุกหลักสูตรรับนักศึกษาไทย และรองลงมารับนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษาไทยได้ดีร้อยละ 61.53 5) ความร่วมมือกับสถาบันอื่น หลักสูตรส่วนใหญ่ไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่นร้อยละ 84.61 6) ผลกระทบจากข้อ 11 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบันด้านความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะหรือภาควิชาอื่นของสถาบัน ทุกหลักสูตรไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะหรือภาควิชาของสถาบันอื่น 7) รูปแบบของหลักสูตรทุกหลักสูตรมีรูปแบบเป็นแบบหมวดวิชาร้อยละ 100.00 8) สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตรในประเด็นสถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม มากที่สุดคือ ประเด็นทางด้านสังคมและวัฒนธรรมและประเด็นทางด้านเศรษฐกิจเท่ากันร้อยละ 40.00 ซึ่งสอดคล้องกับขวัญชนก อ่ำภา, สุรพงษ์ แสงเรณู, สุริยา บัญญัติจร และวันชาติ ชาญวิจิตร (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับความเป็นเมืองในอนาคต พบว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์วิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นผู้นำในการวางแผนและออกแบบนโยบายใหม่ เน้นให้เป็นนักบริหารยุคใหม่ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมตลอดจนทิศทางการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ รองรับการพัฒนาประเทศในอนาคต

2. ความสอดคล้องของรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) กับยุทธศาสตร์ ภาพรวมพบว่า พบว่าการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมากที่สุดร้อยละ 24.90 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ ร้อยละ 15.77 รองลงมาการประยุกต์ใช้ความรู้ร้อยละ 12.45 ซึ่งสอดคล้องกับ จตุภูมิ เขตจตุรัส (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยพบว่าจากการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานทำให้นักศึกษาเกิดกระบวนการความคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

3. ความสอดคล้องของรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) กับยุทธศาสตร์หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาพรวมพบว่าการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมากที่สุดร้อยละ 23.94 และรองลงมาคือการวิจัยสร้างองค์ความรู้เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยจาก 4 ประเด็น มากที่สุดคือการวิเคราะห์ร้อยละ 21.13 รองลงมาการสังเคราะห์ร้อยละ 14.29 สอดคล้องกับ ดรุณี ปัญจรัตนกร, พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ, ประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์, สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และสุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการร่วมกับการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานสำหรับการจัดท้าวิทยานิพนธ์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าต้นแบบระบบบริหารจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการร่วมกับการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานสำหรับการจัดท้าวิทยานิพนธ์ใช้กระบวนการพัฒนาแบบ DBLC ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าระบบมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้จริงการทดลองใช้ระบบเป็นการเรียนรู้ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีโดยมีการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากและนักศึกษามีความพึงพอใจในระบบต้นแบบที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานและการวิจัยสร้างองค์ความรู้ ซึ่งสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้จากงานวิจัยและเพิ่มกระบวนการเรียนการสอนโดยการลงพื้นที่วิจัยเกิดผลงานวิจัยร่วมกันในชั้นเรียนและนำไปสู่การเผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาวิจัยผลของการดำเนินงานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรและนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับตลาดงาน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยข้อมูลหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และการให้คำแนะนำข้อเสนอแนะการแก้ไขงานวิจัยจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณางานวิจัย และขอขอบคุณผู้บริหาร และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนโครงการวิจัยสถาบัน

รายการอ้างอิง

- ขวัญชนก อ่ำภา, สุรพงษ์ แสงเรณู, สุริยา ปัญญจิตร และวันชาติ ชาญวิจิตร. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาด้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับความเป็นเมืองในอนาคต. *วารสารการบริหารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม* 8(4), 369-382.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2555). *แผนปฏิบัติการ 4 ปี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2558*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2559). *แผนปฏิบัติการ 4 ปี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2562*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2560). *แผนยุทธศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2560-2563*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2560). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 100-119.
- ดรุณี ปัญจรัตนกร, พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ, ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และสุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล. (2565). การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้ซึ่งปฏิบัติกร่วมกับการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานสำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*, 2(2), 167-188.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2554). *การพัฒนาหลักสูตร*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเลี้ยง พุ่มทอง. (2554). *การพัฒนาหลักสูตร*. ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. สุวีริยาสาส์น.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558*. https://app.gs.kku.ac.th/gs/th/publicationfile/item/announcement2017/an2017_1/an2017_1.pdf

ภริดา ชัยรัตน์, เกวลิน ศิลพิพัฒน์, นิตยา เงินประเสริฐศรี, มนฤตย์พล อุบุญนวลชาติ และศรีรัฐ โกวงศ์. (2558). การวิเคราะห์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ของประเทศไทยในปัจจุบัน พ.ศ. 2558. *วารสารการเมืองการบริหารและกฎหมาย*, 10(1), 361-382.

อัมเรศ เนตาลีธ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการมีภาวะผู้นำสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 15(1), 48-59.